

be described as unsatisfactory for most people in terms of economic and socio-cultural conditions of existence. However, in our opinion, the systemic crisis is a spiritual crisis. This is the feeling of absurdity of life a lot of people lead. Life is complicated by the fact that it is difficult to find positive meaning because of the destruction of the old and the discrediting of new values. Spirituality is a valuable basis of the individuality's upbringing.

The life of the personality runs across the choice of a certain lifestyle and activity caused by specific socio-cultural conditions. Under relatively equal standard of needs in society, each personality is characterized by individual manner of their implementation, so that its behavior is different and depends on a lot of factors. Conscious and unconscious choice of walks of life runs across the process of personality's socialization, but a healthy way of life is the pre-condition and guarantee of a socialized entry of a person to the realities of our world.

Socialization of a individuality covers all areas of her life, makes an influence on a choice of lifestyle and this influence is bilateral, i.e the chosen way (style) of life affects subsequent formation of a socially active person. The result of the process of socialization depends on the ability of social communities, social institutions to create the appropriate conditions for the development, satisfaction and subsequent emotional relaxation of personality's needs. Interaction of the human condition with social institutions that perform the functions of socialization, integration, communication, innovation etc. acquires a top priority meaning.

The social institution of the family is a value-normative complex, through which is regulated the behavior of family members, are determined the characteristic social roles and statuses, are formed individual life strategies. The family is the basic institution of primary socialization of a personality. The social institutions of education and culture are equally important for socialization

Analysis of various sociological research shows that the overwhelming majority of young people is concerned about everyday problems and difficulties, they are fixed a low level of cultural needs, implemented usually in sporadic and inconsistent appeals to cultural values. Cultural needs and demands has been reduced to the most simple and undemanding manifestations, satisfaction of which does not need institutional, intellectual or volitional effort (visit discos, club nights, watching TV, etc.), besides they prefer more passive forms of leisure.

At the same time, a visit to classical music concerts, museums, exhibitions, requiring a certain level of competence, is not a common way of spending leisure time among the group of surveyed young people. Probably too expensive price of theater tickets make them unavailable to the most young people, so practically the only channel that provides access to artistic values, national and world culture, is television, media and video hardware. There is a pragmatization of personality's consciousness, neglect of the appeal to the spiritual and cultural heritage and values of national and world culture; simultaneously the research conducted by the Youth Institute of cultural socialization of Ukrainian youth show that the overwhelming majority of individualities has a desire to develop the national culture.

Thus, personality's socialization, its formation, creation of the lifestyle are influenced by various factors and it provides in terms of society an important result. The logic of the healthy society forming is that it depends on the development of each individuality.

Since independence of Ukraine, in the process of democratic transformations in all spheres of public life take place the profound changes in values of the younger generation concerning the values about meaning of life, goes on the formation of a new culture, including the culture of everyday life. The values and ideals of Western post-industrial society are spread in Ukraine along with the national values through the media, Internet, advertisement, television, etc. They gradually take root in the public mind, especially in the mentality of the young generation, creating a fragmentary, superficial social and cultural stereotypes, focused on individualism and pragmatism. At the same time, there is a devaluation of the traditional values of our society. Experience of both West and our country clearly shows that without the expansion of the personality's access to culture and education, its complete socialization becomes impossible.

Keywords: personality, socialization, Ukrainian society, culture, education.

УДК 008(477)

Копієвська Ольга Рафаїлівна
кандидат педагогічних наук, доцент

СТЕЙКХОЛДЕРИ В КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ УКРАЇНЦІВ

Стаття присвячена вивченню різних груп, категорій стейкхолдерів, які мають вплив на культурне життя українців. Визначено і охарактеризовано організаційні та правові засади функціонування різних груп стейкхолдерів; проаналізовано соціально-економічні, політичні та мотиваційні аспекти їх діяльності; з'ясовано сильні і слабкі аспекти їх участі у вітчизняному культурному житті. На фактологічному матеріалі автор доводить важливість і значення впливу досліджуваного об'єкта на розвиток культури в Україні.

Ключові слова: культура, стейкхолдер, культурне життя, культурна політика, культурний простір.

Будь-яка сфера людського буття визначається і характеризується певною групою учасників або окремими індивідами, які можуть впливати на неї. Ключовим моментом в такому контексті є взаємодія різних зацікавлених у розвитку окремої сфери стейкхолдерів, що призводить до її повноцінного функціонування. Так, однією з важливих сфер людського буття є культура, яка в сучасних соціально-економічних, політичних умовах набуває нового змісту і вимагає щодо її становлення, розвитку та ефективного використання відповідної зацікавленості й підтримки з боку різних стейкхолдерів.

Розглядаючи культуру як специфічний вид людської діяльності, ми визначаємо її вплив на регулювання культурного життя як окремо взятої людини, громадянина, так і певної соціальної групи з метою формування світогляду, розвитку та реалізації культуротворчого потенціалу. Отже, одним з основних завдань культури є прагнення зберегти або змінити світ людей так, щоб це відповідало інтересам всіх стейкхолдерів культурного життя. Це, в свою чергу, допускає наявність у всіх зацікавлених осіб, груп осіб певного інтересу до культурної сфери, пов'язаного з ним уявлення про належний стан системи культури, про стратегічні і пріоритетні цілі і завдання, а також про дійові методи, форми здійснення відповідних завдань культурної політики держави. Культуру при цьому розуміють як певну систему важливих для людини змістовних комплексів-цінностей, які здатні виступати регулятивними принципами індивідуальної та групової поведінки.

Актуальністю досліджуваної проблеми зумовлена мета дослідження – визначення різних груп стейкхолдерів вітчизняного культурного життя, характеристика організаційно-правових засад здійснення їх діяльності.

У контексті дослідження варто звернути увагу на поняття стейкхолдер, а також визначення їх груп, категорій та впливу на розвиток культури.

Стейкхолдери – це особа або група осіб, що зацікавлені в діяльності і розвитку будь-якої сфери людського життя.

У контексті розгляду понятійно-категоріального апарату дослідження слід звернути увагу на теорію Д. Ньюбуолда і Д. Луффмана, які поділяють стейкхолдерів на такі категорії: групи впливу за фінансовими показниками; менеджери, які керують сферою; працівники, які реалізують поставлені цілі й завдання; економічні партнери, які поділяються на тих, хто фінансово допомагає розвитку (благодійники, меценати, тощо), і тих, хто є споживачами результату виробництва [1, 45].

Кожна з вищезазначених груп, категорій має власну зацікавленість у розвитку підтримуваної справи, а відповідно до цього і відрізняється рівень їх впливу та вирішення поставлених завдань.

Відповідно до попередньо викладеної класифікації ми можемо визначити такі групи і категорії стейкхолдерів, які мають вплив на сучасну культурну реальність. Так, до серед основних стейкхолдерів у сфері культури: громадяни, держава, заклади, організації, підприємства як державної, так і приватної форми власності, які здійснюють діяльність у сфері культури, професійні творчі працівники, працівники культури, професійні творчі колективи, представники засобів масової інформації, представників інститутів громадянського суспільства (творчі спілки, національно-культурні товариства, громадські, благодійні організації, асоціації, фонди тощо).

Вищезазначені суб'єкти мають у сфері культурного життя власні цілі, на їх основі формуються пріоритети їх розвитку та реалізації, за допомогою власних ресурсів вирішуються відповідні завдання.

Стейкхолдери в культурному житті не стали предметом комплексних теоретичних досліджень, а відтак - висвітлюються представниками різних наукових шкіл фрагментарно.

Так, окресливши стейкхолдерів культурного життя України, ми визначаємо їх спільні риси, які характеризуються певними правовими відносинами. Саме для досягнення своїх практичних цілей всі стейкхолдери (незалежно від поставлених завдань та цілей) вступають у правову комунікацію, прагнуть формувати свої правові відносини. Їх інтереси не обмежуються тільки утворенням практичних питань, вони розповсюджуються і на абстрактні правові зв'язки, виражені в законі. В цих абстрактних зв'язках стейкхолдери прагнуть інституціоналізувати власну волю, своє усвідомлення того, якою повинна бути їх взаємодія в рамках реалізації цілей. Тому на окрему увагу заслуговують на увагу дослідження представників вітчизняної юридичної науки, які розглядають стейкхолдерів як суб'єктів права, які є носіями суб'єктивних прав і юридичних обов'язків. Суб'єктивні права і обов'язки перебувають у тісному взаємозв'язку, є взаємозалежними і взаємозумовленими. Завдяки їм між їх носіями – суб'єктами – виникає зв'язок, який називається правовідносинами.

За визначенням О. Скакун, суб'єктами правовідносин є індивідуальні чи колективні суб'єкти права, які використовують свою правосуб'єктність у конкретних правовідносинах, виступаючи реалізаторами суб'єктивних юридичних прав і обов'язків, повноважень і юридичної відповідальності [2, 355].

Стейкхолдери як суб'єкти права, вступаючи в правове спілкування, не можуть обмежитися лише своїм баченням права. Щоб знайти основу правової взаємодії з іншими, представники різних груп повинні визначити свої правові відчуття, раціоналізувати свої правові бажання, зробити їх доступними для правової формалізації і здійснення. Найважливішу частину цих зв'язків утворюють правовідносини особи, тобто конкретні персоналізовані зв'язки суб'єкта, що виражають практичну спрямованість його волі.

Правовідносини в сфері культури є особливим різновидом суспільних відносин. Культурне життя суспільства складається з взаємодії тих, хто проводить культурні цінності, вносить посильний внесок у формування і розвиток сфери культури і мистецтва, і тих, хто є споживачем художньої культури, її освоює, формуючи за її допомогою власний духовний світ. Ця взаємодія здійснюється в контексті накопиченого суспільством духовного багатства, яке включає різні види мистецтва, художню культуру, створену попередніми поколіннями, а також представниками інших країн і народів.

Одним з основних стейкхолдерів культурного життя України є людина (громадянин). Культура постає як синтезуюча характеристика людини як природної, духовної, діяльної, предметної і соціальної істоти.

Людина виступає головним споживачем культурних продуктів і послуг. Саме через процес споживання людина «приходить до себе», розпізнає, самопізнає себе як істоту, відмінну від всього іншого природного світу, як таку, яка перетворює цей світ, робить його частиною свого світу як світу культури. Саме від процесу споживання залежить і формування споживчої цінності запропонованих продуктів і послуг. Цінність культурних продуктів і послуг дозволяє людині усвідомити рівень власного культурного розвитку, самостійно вирішити основні пріоритети культурного саморозвитку, визначити своє місце в безмежному культурному просторі.

Громадянам України, як основним стейкхолдерам культурного життя, гарантовано державою реалізація і захист культурних прав, відповідно до яких громадяни мають право реалізовувати свої творчі здібності, вільно вибирати різні види культурної діяльності, засоби і сфери застосування творчих здібностей; здійснювати професійну та аматорську діяльність як на індивідуальній, так і колективній основі, самостійно чи за допомогою будь-яких форм посередництва; створювати заклади, підприємства і організації культури; об'єднуватися у творчі спілки, національно-культурні товариства, фонди, асоціації, інші громадські об'єднання, які діють у сфері культури; приймати участь у збереженні і розвитку національно-культурної самобутності, народних традицій та звичаїв; мають можливість доступу до культурних цінностей; захисту інтелектуальної власності; здобуття спеціальної освіти [3]. Кожна людина зацікавлена в тому, щоб були забезпечені максимально сприятливі умови для задоволення її культурних потреб.

Головним інструментом, який дозволяє користуватися культурними благами, є врегульований ринок культурних товарів і послуг. Ринок культурних послуг умовно поділяють на чотири основні групи: споживчий ринок, ринок розповсюдження, ринок державних установ, ринок спонсорів [3, 69]. Кожна група культурного ринку характеризується певною групою впливу і зацікавленими стейкхолдерами, які регулюють даний ринок, підтримують його життя і спонукають на певні трансформаційні процеси.

Як свідчать реалії сьогодення, зокрема матеріальна нерівність українських громадян, відсутність певного нормативно-правового забезпечення, дефіцит оригінальних ідей, нових концепцій і теорій, які могли б слугувати виробленню стратегії і тактики розвитку вітчизняного культурного ринку, призвели до суттєвих проблем в процесі його створення і функціонування, вироблення мотивації для ефективного споживчого процесу.

Споживчий процес нерозривно пов'язаний з процесом провадження основних засад державної політики у сфері культури, а також процесом створення, розповсюдження, тиражування і популяризації культурних товарів і послуг. Такий підхід дозволяє охарактеризувати різні групи стейкхолдерів культурного життя за видами діяльності.

Найбільш впливовим стейкхолдером культурного життя виступає держава, інтереси якої потребують спеціального розгляду. Держава виступає як важливий правовий і фінансовий гарант культурного життя українців, є тією інстанцією, яка покликана інтегрувати, забезпечувати інтереси всіх зацікавлених стейкхолдерів культурного життя. Специфічна роль держави як утримувача культурних ресурсів полягає в тому, щоб система органів управління культурним життям забезпечувала максимально можливе задоволення культурних інтересів населення.

Свій вплив держава здійснює через органи виконавчої влади відповідно до державної культурної політики, яка визначається законодавством про культуру і має на меті: забезпечення реалізації і захист конституційних прав громадян України у сфері культури – створення правових гарантій для вільного провадження культурної діяльності, свободи творчості, доступу до культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них; збереження і примноження національного культурного надбання; врегулювання відносин суб'єктів діяльності у сфері культури щодо інтелектуальної власності у сфері культури, забезпечення реалізації та захист авторського права і суміжних прав; визначення пріоритетів державної політики у сфері культури, форм, підстав, умов та порядку надання державної підтримки культури, гарантій невтручання держави у творчі процеси, механізму впливу громадськості на формування і реалізацію державної політики у сфері культури [4].

Аналізуючи владний вплив на розвиток культурного життя українців, слід визначити роль і місце менеджерів, які керують сферою. Слід наголосити, що вітчизняна наукова думка констатує той факт, що менеджмент у галузі культури все ще не визначений державою як професія чи сфера професійної діяльності, хоча при цьому певна частина осіб професійно задіяна на посадах менеджерів у сфері культури, в органах виконавчої влади зокрема [5, 49].

Головним менеджером в сфері культури є Міністерство культури України, діяльність якого спрямована на реалізацію основних засад і пріоритетів державної культурної політики, реалізацію культурних прав громадян. Одним з головних завдань, яке стоїть перед Міністерством культури України, є формування єдиного національного культурного простору, залучаючи, стимулюючи і підтримуючи при цьому різні групи стейкхолдерів.

В такому контексті слід розглядати стейкхолдерів у культурному житті як єдине ціле, зацікавленість і відповідні дії яких будуть спрямовані на підтримку і розвиток культурних груп, культурних послуг і продуктів, але при цьому результат такої діяльності буде спрямований на формування загального національного культурного простору.

Особливу увагу органам виконавчої влади, які регулюють культурне життя країни, належить приділяти розвитку культури в регіонах. Особливість даного питання полягає в тому, що культурний простір України складається з представників багатьох культур.

Багатокультурність України передбачає культурну політику регіонів як особливу, індивідуальну програму дій, яка дозволила б підтримувати і розвивати культурний потенціал регіону, культурні традиції етнічних груп, які проживають в даному регіоні. Дійова і змістовна культурна політика регіонів має враховувати культурні особливості жителів регіону, розвиток і підтримка яких стане основою для формування національного культурного простору країни. Головним виступає принцип забезпечення культурної рівності, що заснована на політиці визнання, підтримки і розвитку.

Характеризуючи національний культурний простір, ми визначаємо, що переважна частина інфраструктури культури перебуває у власності місцевих рад, а в загальному обсязі бюджетного фінансування культури більша частка здійснюється з місцевих бюджетів. Тому особливого значення набуває питання такої групи впливу стейкхолдерів, які представляють органи місцевого самоврядування. Про інфраструктуру культури "на місцях" реально піклуються передусім відповідні структурні підрозділи обласних та районних держадміністрацій, тобто обласні управління та районні відділи культури.

Зазначений суб'єкт не повинен мати власних інтересів, але зобов'язаний забезпечувати максимально можливий рівень реалізації культурних інтересів жителів регіону. Характерною рисою регіональної культурної політики має бути толерантність, яка передбачає розуміння і підтримку представників різних культур, релігій, конфесій, тощо. Толерантність має стати основою регіональної культурної політики, дійовість якої призведе до формування принципово нової держави.

Особлива роль держави полягає у створенні умов для розвитку культур усіх національних меншин, які проживають на території України, залученні їх до спільного процесу творення культурних цінностей. Як суб'єкти культурної діяльності громадяни будь-якої національності мають право на збереження, розвиток і пропаганду своєї культури, мови, традицій, звичаїв та обрядів, а також створення національно-культурних товариства, центрів, закладів культури і мистецтв та навчальних закладів, заснування засобів масової інформації і видавництва. Від того, наскільки державі вдається вирішити цей пріоритетний напрям - реально погодити інтереси різних суб'єктів культурного життя, а також врахувати стратегічні національні культурні інтереси - залежить ефективність всієї культурної політики.

Як вже зазначалося, власну культурну політику можуть формувати і здійснювати будь-які стейкхолдери культурного життя, що мають в розпорядженні необхідні ресурси: окремі особи, будь-які субкультурні групи, виробничі і інші колективи, суспільні організації тощо. Але відповідальна роль органів виконавчої влади, представників органів місцевого самоврядування в культурному будівництві країни в даному переліку - беззаперечна. В ідеально-теоретичному плані важливим завданням держави є підтримка інтересів всіх інших суб'єктів культурного життя, тому що вона має у своєму розпорядженні ресурси, що належать всьому суспільству.

Однією з головних груп стейкхолдерів культурного життя є працівники, які реалізують визначені цілі і завдання державної політики. Такими стейкхолдерами у сфері культури є професійні творчі працівники, працівники культури, які залучені до культури за своїми професійними спрямуваннями, зацікавлені в тому, щоб не просто задовольняти потреби інших, а й удосконалювати свої культурні потреби, переходячи на більш високий професійний рівень компетентності.

Сучасна професійна ситуація характеризується певним професійним вигоранням, зниженням престижу професії. На жаль, зазначені стейкхолдери залишаються однією з найменш соціально захищених верств українського суспільства. Практична реалізація своїх творчих задумів стикається із значною кількістю перешкод, серед яких - складні умови праці і побуту працівників культурно-мистецької сфери, низька заробітна платня, відсутність соціальних пільг тощо. Через незадовільний технічний стан закладів культури (особливо в сільській місцевості) унеможлиблюється забезпечення повноцінного розвитку культури в Україні.

Реалії сьогодення свідчать, що саме в даному напрямку відчувається найбільша загроза до зубожіння і виникнення соціальних небезпек, поява яких характеризується відсутністю культурного простору села. Працівник культури у вищезазначених територіальних одиницях є рідким явищем.

Також варто наголосити на ментальній особливості українського народу, що певною мірою визначає волонтерський культурний рух, яскравим представниками якого є групи стейкхолдерів, яких об'єднує певний інтерес і які мають в своєму розпорядженні власні засоби для проведення культурної діяльності. Прикладом подібних груп є творчі колективи (як професійні, так і аматорські), творчі спілки, національно-культурні товариства, фонди, асоціації, інші громадські об'єднання, підприємства. Вищезазначені групи людей об'єднують в своїх рядах представників відповідних творчих професій, у яких, поза сумнівом, є спільні культурні інтереси. Звичайно, такі групи мають в своєму розпорядженні деякі ресурси для того, щоб реально впливати на сферу виробництва тих чи інших культурних благ, які включають в себе культурні продукти і послуги.

Важливий сегментом у діяльності вищерозглянутої групи стейкхолдерів є економічні партнери, які фінансово допомагають розвитку культури - так званий добродійний ринок. Добродійний ринок в Україні характеризується діяльністю низки благодійних організацій, фондів, метою яких є підтримка культурних ініціатив і практик, розвиток культурних індустрій. Благодійницька діяльність спрямована на забезпечення доступу всіх верств населення до культурних благ.

На відміну від вищерозглянутих стейкхолдерів культурного життя, дана група впливу характеризується активним розвитком, про що свідчить 102 місце України у Світовому рейтингу благодійності

(World Giving Index), складеному британською благодійною організацією Charity Aid Foundation (CAF), в якому цього року взяли участь 135 країн світу. За всю історію рейтингу це найвищий показник України, якого вдалося досягти, незважаючи на численні сюрпризи та виклики від чинного уряду [6].

Проведений аналіз дає право констатувати, що:

- інтереси різних стейкхолдерів в культурному житті України є не що інше, як цілі культурної діяльності;
- культурне життя країни це - багатоаспектний процес, кожний її напрям потребує особливого управлінського підходу і правового захисту;
- інтереси стейкхолдерів повинні складати цілі культурної політики і досягатися за допомогою різних соціальних інструментів;
- для здійснення поставлених завдань різні стейкхолдери культурного життя повинні мати ресурси (матеріальні, фінансові, кадрові або інформаційні тощо).

Культурна політика, що проводиться в сучасній Україні, повинна використовувати відповідні методики, враховувати специфіку і своєрідність культурних процесів, що відбуваються в країні. Очевидно, що забезпечення таких умов припускає певні стратегічні зміни.

Держава не повинна бути самостійним стейкхолдером культурного життя. Представники різних гілок влади повинні орієнтуватися на інтереси всіх стейкхолдерів, які мають вплив на культурне життя країни.

До першочергових заходів ми відносимо: відновлення престижу мистецької професії; переатестація працівників культури; соціальний захист митців і працівників культури; активна і дійова стратегія розвитку культури в селах; створення кращих умов для творчої праці митців шляхом надання грантів, стипендій, приміщень для творчих майстерень; активне позиціонування благодійництва і меценатства.

Принцип науковості припускає пошук вирішення даної проблематики в більш об'ємній перспективі з огляду на просторово-тимчасову специфіку сфери культури.

Характеристика різних груп, категорій стейкхолдерів у культурному житті України має включати ідентифікацію та систематизацію їх діяльності, оцінку їх цілей, збір інформації про них, використання цих наукових досліджень на практиці, зокрема у процесі стратегічного планування культурного розвитку країни.

Література

1. Newbould G. Successful Business Politics / G. Newbould, G. Luffman. – L.: Gower, 1989. – 456 p.
2. Скакун О. Теорія держави і права: підручник ; пер. з рос. / Скакун О. – Харків: Консул, 2006. – 477 с.
3. Про культуру: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2011. - № 24. - Ст.168.
4. Маркетинг у сфері культури і мистецтв; пер. з англ. С. Яринича. – Львів: Кальварія, 2004. – 420 с.
5. Проблеми мистецької освіти: Типологічні критерії та науково-методична розробка/ Інститут культурології Академії мистецтв України; авт.кол.: О.І.Безгін, Г.Є.Бернадська, І.С. Кочарян, О.І.Дацко, О.Ю. Успенська. – К.: СПД Голосуй, 2008. – 400 с.
6. Гулевська-Черниш А. Благодійницький сектор набирає обертів / Гулевська-Черниш А. // Дзеркало тижня. - № 46. - 6 грудня 2013 / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/socium>.

References

1. Newbould G. Successful Business Politics / G. Newbould, G. Luffman. – L.: Gower, 1989. – 456 p.
2. Skakun O. Teoriia derzhavy i prava: pidruchnyk ; per. z ros. / Skakun O. – Kharkiv: Konsul, 2006. – 477 s.
3. Pro kulturu: Zakon Ukrainy / Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR). - 2011. - № 24. - St.168.
4. Marketynh u sferi kultury i mystetstv; per. z anhl. S. Yarynych. – Lviv: Kalvariia, 2004. – 420 s.
5. Problemy mystetskoï osvity: Typolohichni kryterii ta naukovo-metodychna rozrobka/ Instytut kulturolohii Akademii mystetstv Ukrainy; avt.kol.: O.I.Bezghin, H.Ye.Bernadska, I.S. Kocharian, O.I. Datsko, O.Yu. Uspenska. – K.: SPD Holosui, 2008. – 400 s.
6. Hulevska-Chernysh A. Blahodiinytskyi sektor nabyraie obertiv / Hulevska-Chernysh A. // Dzerkalo tyzhnia. - № 46. - 6 hrudnia 2013 / [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu: <http://gazeta.dt.ua/socium>.

Копиевская О.Р.

Стейкхолдеры в культурной жизни Украины

Статья посвящена изучению различных групп, категорий стейкхолдеров, которые влияют на культурную жизнь украинцев. Определяются и характеризуются организационные и правовые основы функционирования различных групп стейкхолдеров, анализируются социально-экономические, политические и мотивационные аспекты их деятельности, выявляются сильные и слабые стороны их участия в отечественной культурной жизни. На фактологическом материале автор доказывает важность и значение влияния исследуемого объекта на развитие культуры в Украине.

Ключевые слова: культура, стейкхолдер, культурная жизнь, культурная политика, культурное пространство.

Копієвська О.

Stakeholders in the cultural life of Ukraine

This article is devoted to topical problems of modern Ukrainian society due to transformation processes taking place in all spheres of human life. A special place in the process of state-owned Ukrainian culture. The author reveals the role and importance of the latter in the life of the average Ukrainian.

The author defines culture as one of the specific areas of the human being, which has great potential, capable of ensuring social peace and to restore spiritual and cultural environment of the country. It is in the context of the establishment of modern Ukrainian state culture in all its diversity takes on new meaning and form and calls for its restoration, development and effective use of relevant interest and support of various stakeholders cultural life.

Paying attention to the importance of culture, the author considers it as a specific activity in the regulation of cultural life that affects both the individual person, citizen, and in particular social group, to form a worldview, development and implementation of culture-building. The culture here, the author defines as a system important to humans meaningful complex values, which are able to perform regulatory principles of individual and group behavior.

On the factual material, the author analyzes the main objectives, strategic goals and priorities culture defines different groups of stakeholders interested in the development of the second. The very definition of different groups of stakeholders national cultural life of the characteristics of institutional and legal framework of the implementation of activities revealed a group effect on the development of culture, leading to improved cultural situation.

For a deeper analysis of the research object, the author refers to the theoretical understanding of the term "stakeholder" in the determination of different groups, categories of exposure and the development of culture.

In the context of the conceptual and categorical apparatus of research by analyzing the impact of these groups, the financial indicators; managers who control the area; In the context of the conceptual and categorical apparatus of research by analyzing the impact of these groups, the financial indicator workers who implement the goals and objectives; economic partners, which are divided into those who help finance development (benefactors, sponsors, etc.) and those who are direct consumers of the production. Each of these groups has its own categories of interest in the culture and in accordance with this standard and is different influences and tasks.

Thus, the author identifies and describes under these stakeholders in the cultural sector, citizens, government, institutions, organizations, companies, both public and private sectors, engaged in culture, professional artists, cultural workers, professional art groups, media representatives, representatives of civil society (performing arts, ethnic and cultural associations, civic and charitable organizations, associations, foundations, etc.).

In the context of the study, the author pays particular attention to the issue organizational legal nature of the relationship between different groups of stakeholders, defines the regulations that govern their interactions.

Analyzing scientific and theoretical approaches of different national research schools, the author defines subjective rights and legal responsibilities of the stakeholders of national cultural life.

Describing the cultural life of society, the author identifies those stakeholders who carry out cultural values, make a contribution to the formation and development of the sphere of culture and art, and anyone who is a consumer of art culture, it develops, forming thus a spiritual world.

In the article special attention is paid to one of the main stakeholders cultural life of Ukraine - namely man, a citizen. No such stakeholder author describes as the main consumer of cultural products and services.

The paper identified and analyzed government guaranteed Cultural Rights, the mechanisms of their realization and protection.

For a better understanding of cultural issues and their solutions, the author refers to the definition of the role of the market of cultural goods and services, consumer reveals a process that is characterized by a particular value is not always measured by material values.

More attention is focused on the most influential stakeholder's cultural life - the state. This state is the one instance, which is designed to integrate, to ensure the interests of all concerned stakeholders cultural life. The article reveals the specific role of the state as the holder of cultural resources. Characterized by a system of controls Ukrainian cultural life.

Separately, the article defines groups of stakeholders representing various civil society. Characterized by their place and importance in the cultural development of Ukraine.

In conclusion, the author emphasizes the undeniable relevance of the article and provides search solutions of this problem in a more comprehensive perspective, taking into account the spatial and temporal specificity of the cultural sphere.

Keywords: culture, stakeholders, cultural policy, cultural environment.

УДК 902 (=161.2) (075.8)

Матушенко Валерій Борисович
кандидат культурології, доктор філософії, доцент

УКРАЇНСЬКІ ОБРЯДИ ПІСЛЯВЕСІЛЬНОГО ЦИКЛУ

У статті аналізується післявесільний цикл українських обрядодій, який вміщує не так багато обрядів порівняно з передвесільним і власневесільним. Раніше, до 70-х років ХХ століття, до післявесільного циклу належав обряд зняття фати та покривання хустиною. Але за браком часу та відсутності святкування на другий день у сучасні роки на території середньої Наддніпряни (м.Київ, Київська, Чернігівська, Черкаська області) він проходить в перший день весілля. Тому на цей цикл залишається дуже мало обрядів. Оскільки післявесільний цикл не повністю висвітлений у багатьох дослідженнях різних авторів, то саме його розгляду присвячується стаття.

Ключові слова: весілля, післявесільний цикл, традиційні обряди, сучасні обряди, молода, молодий.

Серед актуальних завдань статті: 1) проаналізувати дослідження української весільної обрядовості в сучасних працях українських етнографів та культурологів у контексті виявлення ними фактичного